

היינו באצל קסבא

№ 57

לאדזער מאגיסטראט ווערט ניט פּעשטעטיגט
דער וואַיַעוואַדע' האַויקע-נאָוואַק פֿיַם אַיַנערז-מיַניַסטער

ענדעקעס קאזעז נישט אננערמען
דעם שטאטישעז בודזשעט

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע האבען זיי זיך געפונען איז דער מינדערהייט, און דעריבער אויפגעריסען די זיצונג

ער האָט אויך רעפערירט וועגען די רעזאָלוציעס
און פראָטעסטען פון פערשידענע קולטורעלע, ווירט-
שאַפטיכע און פראַפ. ארגאניזאציעס, וואָס זענען

געבט פון פוילענע אונגאפעניקייט, איינער פון די
שטער פון דער פוילישער ארבייטער-פעדעראציע
דער ארגאניזאטאָר פון דער ערשטער פוילישער אר-
בייטער-פארטיי א. ב. פראלעטאראט

פון מאסקווא איז מען מודיע: די אלפער-
אנדרישע וויסנשאפטליכע אקאדעמיע פארבאט
א ברויטע עקספערט אויף קאמפאזשטאנצן, ביי-
וויסנשאפטליכע אויסצולאזערען דאס דאזיגע לאנד.
אין דער דאזיגער עקספערטיצע וועלען זיך
בעטייליגן איבער 80 מען, און זי וועט דיערען
16 חדשים.

ה'תשנ"א
 א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט
 כ' כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט
 מ' מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט
 ע' ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ' פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט
 ק' ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר' ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט
 ש' ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ת' ת"א ת"ב ת"ג ת"ד ת"ה ת"ו ת"ז ת"ח ת"ט
 כ" ת"א ת"ב ת"ג ת"ד ת"ה ת"ו ת"ז ת"ח ת"ט

דערויף האט גענומען א וואָרט דער אַלדן קאָ-
וואַלסקי, וועלכער האָט דערקלערט, אז די שטעלונג
פון דער ענדעקישער פּראָצעס איז אַ קלאַרע זי וועט
זיין דער דריטער לעזונג נישט צוריקשטעלען קיין
טום סומעס פון דער פּאָליציעס, וועלכע זי האָט גע-
טראַכטן ביי דער צווייטער לעזונג.

די „ברִיפֿקע“ איז בערלין...
און די אינטערפּער־אַציע איז ענגלישעז פארדאמענט

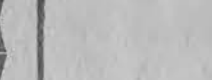
און דעם פוילישען אומבאסאדאר ראטשינסקי, און
זיי אינפארמירט, אז די בריטישע רעגירונג האט זיך
נישט אפגעקוקט פון דער דעה צו ווויזערען מאסקווע
און ווארשע, הוב די פריטם בלונדע דעם טערמין
פאר ווייט און דעם פערקאנאכטע בעשטאנד איז
דערווייל נישט בעשלאסען געווארען.

מעז דעם בודזשעט פון סענאט
פאמיליע ארבייטן.

בעסטעניצן דעם פראיעקט און ענדערונגען.

א קאז

בערב ערג

דער וויצע אויסערן מיניסטער האָבערס וועגט
טערט האט בייטאָג איינעם נאָך דעם אנדערן אויפֿ-
גענומען דעם סאָוועטישען אמבאַסאַדאָר מאַיסקי
פּרעזידענט רוזוועלט האט בעה

וואס זינט איר 6 (ספ. מעל.) טראץ דער
ליידענשאפטליכער אפאָזיציע האָט די סענאט-קאָמיטע
אָנגענומען דעם פּראָגראַם-פּראָיעקט פֿון ווירועלס'ן
ווענען קרעדיטען אויף 4,800 מיליאָן דאָלאַר אויף

דארק

בנימין זיגל
האבן חתני

7 אדר, אין מערץ 1935.

סערפערירט דעם אויסערן-מיניסטער טיימאן וועגן
דין געפלאנטער רייזע קיין בערלין.
טימאן האט איהם געענטפערט, אז היימלעך איז
פערקיהט און האט א כריפענע צוליב דעם מין
דער געשפערן אפגעלעבט ווערן.

די דאזיגע דערפערונג פון מינ. סימאן האט
ארויסגענומען א הויך געלעכטער אויף די בענק פון
די ליבאריספען.
אויף דער צווייטער פראגע לענסבורג'ס, ווען דער
הויפט און געמיינליכער נישט האט הוימאן דערפערט

אז וועגן דעם ענין שמעוהט ער אין קאנטאקט מיט
דער דייטשער רעגירונג.
נאך לענסבורד'ן גלייך האט זיך אויסגעשטעלט

ביצעו געלעכטער, האט ער א פרעג געטון סימאנען:
 צי האט ער מעסטגעשטעלט די דאטע פון זיין ארויס
 פאָר קיין מאַסקווע, וואו די „ברופּע“ האט נישט

דער ווייזער האט מיין סימאן נישט געזעהן, און די אינטערעסאנטע איז דערמיט אויסגעשעפט געווארען.

דער היינטיגער מאָן האָט נישט אַריינגעפראכט
קײן שום נייע מאַמענט אין דער סיטואַציע, וואָס איז
געשאַפֿען וואָרען דורך דעם געמינגען אָפּלייגען
מיטמאַנען ווייזט.

דאָרקא קאָץ
פּנימיו זילפערפערג
האַפּן חתונה-געזאָל

1935. אין מערץ 1935.

ד"ר גאלדמאן בעריהרט אויפ'ן פארום פון פעלקער-בונד
די ענטרעכטונג פון די דייטשע יודען

1. The first part of the document is a title page. It contains the title of the document, the author's name, and the date of the document. The title is "The first part of the document is a title page." The author's name is "The author's name is the first part of the document." The date of the document is "The date of the document is the first part of the document."

נייער פארקסבלאט

דורות וואס פארמירט

עס שטעהן אויף דורות וואס קענען שוין נישט
מער יאָרן אַלדער שפּראַך נישט פּערשטין,
אונזערע דאָסערן און סעמינעלעס וועלען זי
אויסזעהן משונה ווייל, צווייטערט און מושיטש;
און זייערע אַנשוואַנגען געפילען, און געדאַנקען
העלען אונז אויסזעהן אויף געמאכטע און גע-
וואוינען, צוגעשניטן און צוגעפּלעטשט מיט איין מע-
סער און איין שער, און די מענטשן פון אונזערע איבער
גאנגס טעג וועלען אין זייערע אויגען אויסזעהן ווי
העלען געמאכטע אַנאַרטיסטען, כאַאָטישע ראַמאַנטי-
סער, און גייענע פּרימיטיווע אינדווידואַליסטען.
עס קען זיין אז די נייע קומענדיגע דורות וועלען
מיטלען אויף אונז און אפּשר אפילו אַהן מיטליד,
און זאָגען: זעהט אַט ליגען דאָרט די מתי מדרב...
זיי (ד.ה. מיר) האָבען נישט געהאַט דעם מוט און
דעם כוח איבערצומעסען די מדרב; זיי זענען גע-
גאנגען איין סריס פאַראַויס און צוויי צוריק. זיי
האָבען געקוקט צו דער צוקונפּט און געבענטשט צום
עבר, און זיי האָבען זייער לאַנגשען און פּערדינטען
סוף — די מדרב.

ענדעקעס ווירעז איינפיהרעז דעם אריער-פאראגראף איז דער מויזיק

נישט ווין דאָרט א שטאַה צי א לענדע, א שטאַה
וואָס קען ווערען ביי זיי א פלינדע רעליגיע.
און אפּשר אויף דאָס אייביג מענטשליכע — אַט
די גרויסע אונגענדליכע געץ פון מענטשליכע נאטור!
ליכע אינסטינקטען און שוואכקייטען — אזוי מער!
סוף אז זיי וועט ליכט פערדינען און ניוועלירען אַט
סקי, נישט קומענדיג אויף דעם, וואָס זיין לעבען
האָט ער פּערבראַכט דאָס רוב מחוץ די גרעניצען פון
פּוילען, (פּעטערסבורג, בריסק, מאָסקווע) און ער
געבוירען געוואָרען אויף דער פּוילישער ערד און גע-
שטאַרבען אין פּוילען.
אַבער גלייכצייטיג דאָרף מען פּעסטשטעלען, אז
ה' וויעניאָווסקי איז נישט געווען קיין פּאַלאַק פון
ריינעם בלוט. ער האָט געשטאַמט פון א יודישער פא-
מילע, ער האָט געהערט צו דער סעמיטישער ראַסע,
וועלכער האָט אויפן געפירט פון מוזיק געוונדערט
פירעלישפילען, א סך אויסערגעווענליך בעדייטענדי-
גטאלענטען. די וויעניאָווסקיס' זענען איבערגעגע-
גאנגען אויף דער שווייז פון דער קאמפּוסיטשער קורע
און פון שטאַנדפּונקט פון די אַמאָליגע רוישישע פא-
מילע, שריפטען זענען זיי געטראכט געוואָרען פאַר פּאַלאַ-
קען. היינט, ווען מיר קוקען טיפער אויף דעם פּראָפּ-
לעם פון ראַסע, ווען מען זעהט אין דער קומסט די
עמאַנאַציע פון נישט פון דער ראַסע און פּאַלאַק, איז
שווער לויט דער דעליגע פּעסטשטעלען די ראַסען
צוגעהערדיקייט.
א חוץ דעם קומט נאך אין בעטראכט די פראגע
פון נאַציאָנאַלען שטאַלץ, וואָס קלויבט נישט צו
פּערשטייבן אויף זיין חשבון פּערמער ווערטלעך, מען
צוזאמען ביים געדאַנק אויסצושפילען פּערזאָנלעך,
וואָס געפירט געווען אנדערע ראַסען, מיט'ן ציל
אויסצוהויען דעם פּערסטיטש פון דער אייגענער
ראַסע.
דעריבער, אַנערקענענדיג אין דער פּוילער מאַס
דעם ווערט פון דעם גרויסען אַרטיסט הענדיק וויער
ניאָווסקי, קאַנען מיר זיך נישט סאַלדאָוירירען מיט
יגען, וואָס שטערבען פון דער יאָהרצייט פון זיין
געבורטסטאָג צו מאַכען א יום-טוב פון דער פּוילי-
שער קולטור און קומסט. דאָס איז נישט פּינטליך,
זיכער: דורכ'ן פּאַקט פון געהערען צו דער רוי-
מיש - אַטאָלישער קורע, און וויעניאָווסקי,
געווען געהערט די פּאַלאַקען, ווי למשל, הובערמאַן
און רובינשטיין, וועלכע מען רופט אַפּט אַן פּאַלאַ-
קען, נישט געוואוסט צוליב וועלכע סיבות, אַבער
פון דער אנדער זייט אונטערלויגט נישט קיין שום
ספק, אז דער בעריהמטער ווירטואָל האָט געהערט
צו דער סעמיטישער ראַסע.
דאָן געהט די צייטונג איבער צו דער אַרגאַניזאַ-
ציע פון דעם קאַנטור און רוקט אויף אַרױס פּער-
שירענע מענות. זי שרייבט:
„אזוי למשל, אין דער רופּריק פון פּוילישער
רעפּרעזענטאַציע געפירען זיך אַזעלכע נעמען:
יוזעף חסיד, וואָס גרינדשלאַג און אין קלאַ-
מערן: וויען (זייט ווען רעפּרעזענטירט דאָס
ווען און גרינדשלאַג פּוילען?). וויעטער: גוטמאַן
נעמען געפירען מיר קום 7 אַרױשע.

פּערזאָנלעכע זונטאָג האָט זיך אין דער וואָר-
שאַווער פּילחאדמאַניע אַנגעהויבען א אינטערנאַציאָ-
נאַלער קאַנטאָרס פון פירעלישפילער אין עלטער ביי
דרייסיג יאָר. אין דעם קאַנטאָרס, וואָס איז איינגע-
דענט געוואָרען דורך דער וואַרשאַווער מוזיק געזעל-
שאַפט, בעמיליגען זיך יונגע קינסטלער פון דער נאך
צער וועלט, ווי געווענליך זענען ווידען אויף דעם
דאָזיגען קאַנטאָרס רעפּרעזענטירט אין נאך א גרוי-
סער צאָהל, צווישען די רעפּרעזענטאַנטען פון די
פּערשירענע לענדער פּערנעמען די יודישע מוזיק
קער דאָס ערשטע אָרט. פּערשטעהט זיך, אז דער דאָ-
זיגער פּאַקט האָט אַרױסגעהערט פון געדולד די
ענדעקעס, „נאַטעס וואַרשאַווסקא“, אין א ספּעציעל
לען אַרטיקלעל געווינדעט דעם קאַנטאָרס בעמיהט זיך
די צייטונג צו אינסטרוירען אז דער גאנצער קאַנ-
קורס איז נישט מער ווי א יודישע אימפּרעזע. אַז
בער דאָס אינטערנאַטאַנאַלע דערביי איז דער פּאַקט
וואָס די ענדעקעס צייטונג פאַהרט אַרױס מיט דעם
ראַסען אַרגומענט. עס האַנדעלט זיך אין פּאַלאַקענען:
אין לופּענדיג יאָר ווערט הונדערט יאָר ווי עס איז
געבוירען געוואָרען דער בעריהמטער פּוילישער פיר-
דעליוורטאָל הענדיק וויעניאָווסקי. די אַרגאַניזאַ-
טאָרן פון דעם קאַנטאָרס האָבען דערגעבן בעשלאָסען אַן
צורופּען דעם קאַנטאָרס אויף דעם נאָמען פון דעם
בעריהמטען פירעלישפילער, וויעניאָווסקי שטאַמט
פון ווידען און איז געווען געשטערבן און די „נאַז-
וואַרשאַווסקא“ פּערזאָנלעך איהם דעריבער נישט דעם
כבוד צוגערעכענט צו ווערען צו די גרויסע פּוילישע
קינסטלער. די צייטונג שרייבט:
„געבוירען אין לובלין, אלס זון פון א דאָס
טאָר איז הענדיק וויעניאָווסקי געשטאַרבען אין סאָ-
סקווע אין יאָר 1880, היינט איז שוין כמעט קיי-
נער נישט פאַראַן וואָס זאָל געדענקען דאָס שפּילען
פון דעם בעריהמטען און זיין צייט, ווירטואָל, דע-
דנדיג וועגען איהם שטערען מיר זיך אויף די יע-
ריכטען פון פּערזאָנען וואָס לעבען שוין נישט. דאָס
איז געווען א הערליכער ווירטואָל, זיין שפּילען האָט
פון איין זייט געטוישט מיט דער בעלדערנער מעכ-
ניק פון דער אנדערער זייט מיט דער קראַפּט
און מיליאָרשיקייט פון טאָן, מיט זיין טאַלענט האָט
ער בעצויגערט די צווערער און ער האָט געהאַט א
קאַריערע פּל מוט טרוימען: דאָס איז אַבער נישט
געווען קיין אינטערעסאַנטער פון דער גרויסער קלאַ-
סישער מוזיק, נאך ער האָט ניכער מיטגעריסען מיט
גלאַנץ איידער מיט דער טיפּיקוס, מיט ברייטקייט
און איידעלקייט פון דער פראגע, איידער מיט דער
קראַפּט פון נישטניגער קאַנצענטרירונג, און ווירטואָל
אז אין העכסטן זין פון וואָרט. יעדען מינסטער דאָרף
מען עהרען אויף א געהעריגען אופן, מיט רעכט האָט
מע זיך טאָסע דערמאָנהט וועגען הענדיק וויעניאָו-
וסקי.

עס קאָן זיין אז דער כינעזער צי פּערסאָנאַלער,
וואָס קומט דאָס ערשטע מאל קיין איראָפּע, צי א
איראָפּעזער וואָס קומט דאָס ערשטע מאל קיין איר
נע, פיהלען זיך נישט אזוי פּערמער און א געדערש
זי מיר וועלען זיך פיהלען אין א צענדליג יאָר
אַרױס, בעגענענדיג זיך מיט די מענטשן וואָס זע-
נען געבוירען און ערוויגען געוואָרען אין די נייע
לענדער אונטער די נייע „סיסטעמען“.
איצט פּערזאָנלעכע אונז נאך דער מעכטיגער ברוי-
פון די מיטעלערייגע, וועלכע רעגירען נאך טיילווייז
אין ביידע וועלטען.
איצט זענען זיי נאך די „דאָלמעטשער“ צווישען
די צוויי וועלטען, די מיטעלערייגע רעוואָלוציאָנערע
דיקטאַטאָרס און די פּאַלאַמאַטען פּערשטעהען נאך די
פּראָפּאָר פון די „מתי מדרב“, פּסיכאָלאָגיש און איר
דעאָיש בעלגאַנגען זיי נאך צו אונז, און פּערשטעהען
נאך אונזער שפּראַך, כאַאָטיש מיר געפירען זיך אין פּער-
שירענע מחנות און וועלטען.
אַבער פאַרל וועט די אַלטע ברוי נאך עלטער
ווערען און אינגאַנצען איינפאַלען.

און די נייע דורות וועלען האָבען זייערע נייע
ינגע פיהרער, וואַרדאָנאַטאָר און דיפּלאָמאַטען —
און זיי וועלען אפּשר רעדען צו אונז ווי צו מענטשן
פון אַנאַדער, „פּערזאָנלעכער“ פּאַנאַמעט, און מיר
צו זיי ווי צו מענטשן וואָס וויסען שוין נישט פון
אונזערע חשנות, און געפיהלען, ווי צו ווילד פּערמ-
דע מענטשן.

און וואָס נאך געווען איין געפאַסעטע לאַנד, —
וואָס וועט זיין ווען איראָפּע און אלע היינטיגע
פּעלער וועלען שאַרע צוטיילען ווערען אין צוויי
סיסטעמען — קאָמוניסטישע און פּאַשיסטישע, און
ס'וועט קומען צו א פאַלאַנס פון כוחות, צווישען
זיי, און ווייל מוראָהאַפּענדיג פאַר די נייע וויסענ-
שאַפטיכע מלחמות, וועלען זיי איינער דעם צווייטען
נישט פּעקעמען.

און מיר וועלען האָבען נישט נאך א קאָמוניס-
טישע „נייע מענטש“ נאך אויך א פּאַשיסטישע „ניי-
ע מענטש“.
עס זענען שוין פאַרהאַן אין רוסלאַנד מיליאָנען
און מיליאָנען יונגע בירגער וועלכע זעהען שוין אויס
אין אונזערע אויגען ווי בירגער פון א נייער, און
פּערמער וועלט.

און עס וואָס שוין אפּשר אין דער פּאַשיסטי-
שער איטאַליע אַזא נייער פּאַשיסטישער דור.
און דאָס ערנסטע: וואָס וועט זיין אין היטלערס
דייטשלאַנד? שוין צוויי יאָר געוואָרען ווי היטלער
געוועלטיגט אין דייטשלאַנד, און ס'זענען איצט ניט
פאַראַן אַזעלכע דרייטע נביאים וואָס זאָלען פאַר-
אויסזאָגען מיט זיכערקייט, אז דער נאַצי רעזשים
קאָן נישט אַנהאַלטען נאך צוויי יאָר צוואנציג
יאָר.

און היטלער ווי אלע אנדערע דיקטאַטאָרען,
האָט אויך געפאַנגען די דייטשע שול, די דייטשע
קידעריי, עס זענען שוין געבוירען געוואָרען אין
דייטשלאַנד מיליאָנען קינדער אונטערן האַסערן
קריג.
וואָס זאָגט פאַר א פנים וועט האָבען דאָס יונגע

פּראָצעס פון זיין פּייהרענדיגען ווערט.
מיט וואָס אייגענליכע פּייהרענדיגע זיין וואָס דער
פונט האָט ווידער אַנגעהויבען אַזוי צו פאַלען? אין
דער „אַנאַליזע“ סיני פּייהרענדיגע פונט דעם פּאַקט
דערמיט, וואָס עס האָט זיך פּייהרענדיגע דער גאָלד
פונט פון דער ענגלישער-פאַקט, וואָס איז געווען בע-
שטימט פון רעגליירען דעם קורס פון פונט, ווי אויך
צוליב דעם וואָס די אייגענליכע קאָפיאָלע קער
דען צוריק אַהיים.
די דאָזיגע ביידיק ערשיינגען זענען ענג פער-
קניפט מיט דעם בעלעל פון דעם אַמעריקאַנישען
העכטעני געריכט וועלען דער גאָלד קלויזעל. דאָס
אַמעריקאַנישע פון ענגלישען גאָלד קיין אַמעריקאַ,
וואָס האָט זיך געהאַט אַפּגעשטעלט אין שייכות
מיט דער אַמעריקאַנישער לאַגע וואָס האָט זיך געשאפּען
אין דער צייט פון וואַשינגטאָנער פּראָצעס, האָט
גאָלד פּערזענלעכע דעם אַמעריקאַנישער אַגענט
האָלירען. פון ענגלאַנד האָבען אַבער אַנגעהויבען
אַמעריקאַנישען די אַלעסלעדישע קאַפיאָלע, וויסע-
נעליד, די אַמעריקאַנישע און פּאַנאַציעזישע, די
אַמעריקאַנישע קאַפיאָלע קעגנער זיך צוריק א
היים גאָלדעס ווי דאָס העכסטע געריכט אין וואַשינג-
טאָן האָט קלאַר געמאַכט די לאַגע. דאָס צווייט
קעגנער פון די פּאַנאַציעזישע קאַפיאָלע קיין פּראַנק-
רייך ערקלערט זיך דערמיט, וואָס אין פּראַנק-
רייך זענען איצט פאַרהאַן בעסערע פּערדינגענע
פאַר קיין-טערמינגע לאַקאַטעס.
אַבער די דאָזיגע אַמעריקאַנישע סיבות זענען
נישט גענוג ערנסט, און דאָס ענגלישע פּיאָנאַץ מיר
נישט-טויט אין די ענגלישע פאַקט זאָלען נישט קע-
נען ביי א גוטען ווילען פּעקענענען די שוועריי-
קייטען און איינפּוואַרען דעם קורס פון פונט אויף
דער געוואונענער-הויף. מען דאָרף דעריבער אַז
בעהמט, און די בעל-בליים אַבער דעם פונט,
האָבען דעם איינפירען מאָמענט געוואלטען פאַר-
(וויסער זעה 10 שטע זייט)

גרעםטער הלכה'שער
געגנער פונ'ם רמב"ם

העכסט-וויכטיגער צירקולאר פון האנדעלס-מיניסטעריום צו אלע האנדווערקער-קאמערעז

פיהרע וועלכע שטענדיגע ווארשטאטען אין 1927
טען יאָהר נישט בטל.
דער דאָזיגער צירקולאר פון האנדעלס-און אינ-
דוסטריע-מיניסטעריום האָט אַן אָנגעהויבערע בער-
טונג פאַר אַלע האנדווערקער, וואָס האָבען פער-
זוימט צו רעגיסטרירען זייערע ווארשטאטען אין
דעם פאַרגעשריבענעם טערמין. זיי דאַרפֿען דעריבער
וואָס נישט זיך פֿערוואַרען מיט די נויטיגע פער-
שטעטיגונגען וועלכע זייערע ערוואַרבענע רעכט, פֿיר-
אויף דעם סך אַרויסצופעקומען די האנדווערקער-
קאמערעז וועלכע עס דאַרף אַ ספּעציעלע ווערען.
שטאַטען וועלכע נישטקאָסען ווערען.
אינצווישן מאַכט דער פֿעראיניגטער קאָמיטעט
אויפֿערקאָם, אַז אין פאַל פֿון אַפּאָגען מיר דער
האנדווערקער-קאמערעז דאַרף מען זיך נישט ווערען
מיט אַן אַפּעלאַציע אין מיניסטעריום נאָר צו דער
אַדמיניסטראַטיווער מאַכט — ערשטער אינסטאַנץ.
(טאָראַסטווע) און אין די שטעטליכע אינסטאַנצן
(אַמט).
גענויערע אינפֿארמאַציעס קען מען בעקומען אין
פֿעראיניגטע קאָמיטעט פֿאַר די ענינים פֿון יודישע
מלאכה — וואַרשע, שפּאַלינא 4 וו. 8.

האנדעלס-און אינדוסטריע-מיניסטעריום.
דער קאָמיטעט איז געשטאַנען אויף דעם פּרינצי-
פּיעלען שטאַנדפּונקט, אַז רעכט, וועלכע מען האָט
אויסגעפֿירט ערוואַרבען, קאָן מען נישט פֿערלירען,
דורכגעפֿירט די נויטיגע פֿאַרמאָליטעטען, פֿיר די
דאָזיגע רעכט צו פֿערווייזן. אינאָמאָל ערוואַרבענע
רעכט קענען ביי די פֿעראיניגטע אינסטאַנצן פֿערוואַר-
ען אַוועקגענומען ווערען בלויז דורך אַ פֿירוש'דיגער
בעשטימונג פֿון געזעץ.
דער דאָזיגער שטאַנדפּונקט האָט אויך פֿערטרע-
טען די דעלעגאַציע פֿון קאָמיטעט בעת איהר אינ-
טערענען אין האנדעלס-און אינדוסטריע-מיניס-
טעריום. אין רעזולטאַט פֿון דער דאָזיגער אינטער-
וועזן האָט דאָס מיניסטעריום די טעג פֿונאַנדערגע-
שיקט אַ ספּעציעלען צירקולאר צו אַלע האנדווער-
קער-קאמערעז, אין וועלכען עס ווערט אויסגעקלערט
אַז דאָס מיניסטעריום שטעהט אויפֿן שטאַנדפּונקט
פֿון געזעץ און אַז קיין ערוואַרבענע רעכט פֿערלירט
מען נישט, אפֿילו, ווען מען האָט זי נישט רעגיס-
טירט אין בעשטימונגען טערמין. אזוי אַרום ווערען
די רעכט פֿון יענע פֿעל-מלאכה, וואָס האָבען גע-

וואַרש (י"א) דעם 31 דעצעמבער 1934
אין ווי בעוואוסט, אריבער דער טערמין, אין וועל-
כען אַלע האנדווערקער, וואָס האָבען געפֿירט זעלבסט-
שטענדיג די ווארשטאטען אין יאָהר 1927, האָבען
פֿעדאָרפֿט רעגיסטרירען זייערע ערוואַרבענע רעכט,
פֿיר אַרויסצופעקומען די נויטיגע האנדווערקער-
קאמערעז, נישט אַלע האנדווערקער האָבען עס בעווי-
זען צו טון אין אויפֿענדערמאָנטען טערמין. מיט
האָבען דערלאנגט זייערע ווענדונגען ערשט אין די
הרשים יאָנאר און פֿעברואַר ה. י. אַ געוויסע צאָהל
האנדווערקער האָט נאָך ביי אַינצם נישט דורכגע-
פֿירט די נויטיגע פֿאַרמאָליטעטען אין די האנדווער-
קער-קאמערעז.
אַ רויח האנדווערקער-קאמערעז, צו וועלכע די
פֿעראיניגטע אינסטאַנצן האנדווערקער האָבען זיך גע-
ווענדעט נאָך דעם 31-טען דעצעמבער 1934 ווערען
בעשטימטען זייערע ערוואַרבענע רעכט, האָבען זיך
אַפּענזאָגט אַרויסצוגעבען די געפֿאָרעטע בעשטע-
מינונגען, מאַטיווירענדיג זייער אַפּאָג דערמיט, וואָס
די פֿעסענטען האָבען פֿערווימט דעם פֿאַרגעשריבע-
נעם טערמין. צוליב די דאָזיגע אַפּאָגען, האָט דער
פֿעראיניגטער קאָמיטעט פֿאַר די ענינים פֿון יודיש-
ע מלאכה אונטערגענומען אַן אינסטרועציע אין

דאָנערשטאג
7
וין-איזנאָנג 6:10
וין-אונטערנאָנג 5:26
אדר ב' תרצ"ה

צונאכ-פאבאר-קאמיסיע

(א) דעם 15 ד. ה. פון 8 אין דער פריה
העס אין קאָפּל, פֿיערטקאָפּער 165 אָנהייבען
צו אַמטירען אַ צונאכ-פאבאר-קאמיסיע פֿאַר פ.ק.א.
לאַדזש-שטאָט 1.
עס דאַרפֿען זיך צושטעלען די פאבאר-קאָמיסיע
פֿון יאָהר 1913 אין עלטערע, וועלכע האָבען זיך
לע-ע-ה נישט צוגעשטעלט צו אַן איבערזיכט.
האָבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פּליכט, וואָס
וואַינען אַיפֿן שטח פֿון 2, 3, 5, 8, 9 און 11
פֿאַרזיכער-קאמיסיעס און האָבען בעקומען נאָ-
מענליכע אויספֿירונגען פֿון דער שטאַטישער
קאָראָסטווע.

געשטיגען די אויסהאלטונגס-פרייזען

מיט 1.96 פראצענט
(א) נעכטען איז אין דער וואַקסונגס-
אַרבעטקומען אַ צונאכ פֿון דער קאמיסיע פֿעסענ-
שטעלען די אויסהאלטונגס-קאָסטען, די צונאכ איז
פֿאַרגעקומען אונטערן פֿאַרזיך פֿון ד' קאָלאָסקי.
נאָכן אויספֿירען די מאַטעריאַלען אין פֿעסענ-
שטעלען געוואָרען, אַז די אויסהאלטונגס-קאָסטען אין
חורש פֿעברואַר אין פֿערבליך מיט יאָנאר זענען
געוואָקסען מיט 1.96 פראצענט.
דאָס איז געשעהן קודם-כל צוליב דער
שטייגונג פֿון די פרייזען פֿון קאָפּעל, אַרבעט,
קאָראָסטווע, פּווער און דאָ. געפֿאַלען זענען די
פרייזען פֿון משהל, זעפּעל, אייער און פלייש.

שטרייה איז די פאבריקע פון שווראוואדלעס

(א) אין די פאבריקע פון שווראוואדלעס
אין באַנד-אויספֿירונגען איז נעכטען אויסגעבאָר-
נען אַ שטרייך דערביי האָבען געוואָרען די אַר-
בייט'נער 200 אַרבייטער. ס'האָנדעלט זיך ווע-
גן אַ לוי-העכעוואַג. אַי-דער פראַגע איז פֿאַר-
געקומען אַ קאָנפֿערענץ ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר,
וועלכע האָט קיין שום רעזולטאַטען נישט גע-
ברענגט. היינט זאָל דער שטרייך פֿערשפּרייט ווערען
אויף ווייטערדיגע 450 אַרבייטער.

האנטראל צווישען די ארבייטס-לעבן

(א) אין צוזאַמענהאַנג מיט אַ געוויסער אומ-
לעבונג און פֿערגעסערטער אַרבייטס-צייט אין דער
טעקסטיל-אינדוסטריע, וואָס אין די גאָלדענעס-
טעג אַדורכשניטליך ווערען אַ קאָנטראָל פֿון די
אַרבייטס-לעבן, וועלכע בעקומען די גענוצליכע
אונטערשטיצונג ווייל ס'איז פֿעסענטעשטעלע גע-
וואָרען, אַז מאַכע אַרבייטער, נישט קענענדיג
דערויף, וואָס זיי האָבען בעקומען אַרבייט, געהערט
זייערע אונטערשטיצונג.

די זומער-וואוינונגען ארום טוישן

בעמיהען זיך ווענען ערעקטירע
(א) אַי-דער-קרייז-סטאַטוסטווע איז געקומען
אַ דעלעגאַציע פֿון טשישן, זשאַנאָו און די זומער-
וואוינונגען פֿאַרעמפּע, טוישן-וואָלר א.א. מיט דער
בייטע צו אינסטאַלירען אין די דערמאָנטע גענוערן
פֿעקטוריש-ליכט פֿון דער לאָדער עלעקטראָניק.
דער-סטאַטוסט האָט נאָכן אויסהערען די
בייטע פֿון דער דעלעגאַציע, זי איבערגעשיקט אין
דער פֿערוואַלטונג פֿון דער לאָדער עלעקטראָניק.
די לאָדער עלעקטראָניק איז אין פֿרייזען
מסבים צו עלעקטריפֿיצירען די דערמאָנטע פֿע-
גענדען נאָכן בעקומען די ענטפֿערעכענדיג פֿע-
לויבניש פֿון מיניסטעריום, וועלכע איז נויטיג דערצו.
וואַהרשיינליך וועלען זיך שוין די אַרבייטען
צו עלעקטריפֿיצירען טוישן און די אומגענוג אַנ-
געוויסע ווערען גאָר אינגיכען.

די קאטאסטראפאלע-ראגע פון יודישען-האנדווערקער פרעסע-קאנפערענץ איז דער האנדווערקער-עקספאזיטור

מוזען האָבען האנדווערקער-קאמערעז, ביי זיי זאָלען
געשטייערע ווערען און אזוי אַרום וועלען די אַר-
בייטענער ענטלאסטע ווערען פֿון די שטייערען.
דער פֿאַרווער פֿון דער קאָנפֿערענץ האָט ער-
קלערט, אַז מ'טאָר נישט דערלאָזען דערצו, אַז כא-
לופניקעס זאָלען האָבען איין אויסוועג — אויס-
שטאַרבען!
מיר האָבען אַנגעוויזען אויף די שניידער-קאָלפּ-
ניקעס בלויז אין לאָדער ראיאָן דערנעבן אַ
צאָהל פֿון העכער 5 טויענד. בלויז אין לאָדז האָ-
בען מיר 2 טויענד ווארשטאטען.
אָרום ווייזמאַן שטעלט זיך דאָן אַפּ אויף דער
קאטאסטראפאלע ראַגע פֿון יודישען האנדווערקער-
טום. די פראַגע איז אַ ברענענדיג. די ערנסטע צוה-
איז דאָס, וואָס די יודישע יונגער אַנטלויפט פֿון האַנד-
ווערקעריי אין דער זעלבער צייט געהט די קריסטליי-
כע יונגער מאַסענווייז איבער צו מלאכה. עס דאַרף
דערמאָן אַ ספּעציעלען אַרבעט, אַז אין עטליכע עעהנדליג יאָהר ווע-
לען מיר אינגאנצען נישט האָבען קיין יודישען בעל
מלאכה. אונזער אויפגאַבע, זאָגט אָרום ווייזמאַן, איז
צו פֿענענען פֿאַר-קורסען, נאָר אויף אזאָ אומ-
קאָן מען די יודישע מלאכה פֿערהיטען פֿון אַ קאטאס-
טראַפּע. אויב די יודישע געוועלשאַפט וועט זיך בע-
ציהען אַפּאָטיש צו דער פראַגע, שטעלט מען אין
געפֿאָהר דעם גאַנצען פֿלל יודישע האנדווערקער.
נאָך אָרום ווייזמאַן נעמט אַ וואָרט ראַטמאַן
פֿיאַלפּאָ, וועלכער פֿערגיידעט אויך די וויכטיקייט
פֿון דעם יודישען אַנטויל פֿון די לוסטראַציעס. דער
יודישער בעל-מלאכה וועט זיך נישט פֿערגעסענדיג
מיט אַ יודישען לוסטראַטאָר, דער יודישער לוסטראַ-
טאָר וועט אין פאַל פֿון אַ פֿאַרמאָקאָל גענוי אויס-
פֿאַרשען און אַרוינגעהן אין דער לאַגע פֿון דעם
לוסטרייטען. אין פאַלען פֿון אַ מיספֿערשטענדיג
אָדער אַ טעות, וועט דער יודישער לוסטראַטאָר זאָ-
גען זיין וואָרט, און אויב ס'וועט נויטיג זיין, וועט
ער אויסנוצען זיין וועטאָרעכט. צוליב די דאָזיגע
מאָטיווען איז זעהר נויטיג, אַז ביי די לוסטראַציעס
זאָל זיין אַנוועזענע אַ פֿערטרויאַונגסמאַן פֿון יודיש-
ען האנדווערקער.

דיספּוסע האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז 99 פראָ-
צענט קאלופניקעס דאַרפֿען אַרויסנעמען האנדווער-
קער-קאמערעז. בעפֿרייט פֿון אַ האנדווערקער-קאמערעז
קען ווערען נאָר דער קאלופניק, וואָס בעשפּטיגט
אין אַרבייטער.
מיר האָבען אַנגעוויזען, אַז זעלען אַ קאלופניק
קאָן אַרבייטען מיט איין אַרבייטער, למשל, ביי שניי-
דער-קאלופניקעס איז נישט מעגליך צו אַרבייטען
מיט איין געוועלען, ווייל דאָס איז אַ מאַסען-פֿאַר-
ציע. איינער איז אַ ספּעציעלער הויז-זייער, אַ צוויי-
טער נעהט וועסטלעך, אַ דריטער איז אַ לעבעריינער.
דאָס זעלבע איז מיט די וועשיניער. די אָנוועזענע
פֿערטרעטער פֿון די פֿאַרווערענטען און פֿאַבריקאַ-
טען האָבען פֿערלאַנגט, אַז די קאלופניקעס זאָלען

נאָכדעם ווי אָרום ווייזמאַן פֿערגיידעט די וויכ-
טיקייט פֿון דעם יודישען אַנטויל פֿון די לוסטרא-
ציעס, געהט דער רעדנער איבער צו דער פראַגע פֿון
די קאלופניקעס.
דאָס האנדווערקער-ענציקלען, זאָגט אָרום ווייזמאַן
— פֿעלייט זיך נישט אויף קאלופניקעס. קאלופ-
ניקעס דאַרפֿען לויט דעם געזעץ בעפֿרייט ווערען
פֿון האנדווערקער-קאמערעז. דערווענען איז טאָקע
פֿאַרגעקומען אַ קאָנפֿערענץ פֿון פֿעברואַר פֿון די
האנדווערקער-פֿעברואַר איז געווען פֿערטרעטען פֿון
ווייטשאַפּטליכע אַרגאָניזאַציעס. דער ענציקלען, יודיש-
האנדווערקער-פֿעברואַר איז געווען פֿערטרעטען פֿון
אָרום ווייזמאַן. די קאָנפֿערענץ האָט זיך בעשפּטיגט
מיט דער פראַגע: ווער ס'איז אַ קאלופניק? ביי דער

היינט, דאנערשטאג, ב' אדר ב' 7/8, 8.30 אונטער קומט פאר אַ גרויסע
ארץ-ישראל-אקאדעמיע
מיט דער בעסילינג פֿון
ו.ו.לאצקי-פערמאדל-די
אין ד"ר א.ש. יודים
דעלעגירט פֿון מרז-היסוד-דירעקטאריס אין ירושלים. 529
די קלוגע צאָהל אויפֿגעקליבענע בילדעסען זענען נאָר צו בעקומען אין עיונס-שטען-ביראָ,
שוורמסקא 29, און פֿון 5 אַ וואָנער שפּעציעל — בע דער קעסע פֿון פֿילחאָרמאַנען.

איז 202 פאלז האט אינטערוויעווענירט די פאגאטאוויע דערונטער איז 19 זעלבסטמאָרדען

דורך סם, 3 — דורך אויסגעגען, 3 — דורך איבער-
שניידען זיך די אַרבעטן און 1 דורך אַראַפּעשפּירונג
פֿון די הילכע שטאַקען.
אויסגעפֿירטען זענען פֿאַרזעקומען 10,
טראַומאטיש — פֿאַלען 22 און איבערגעפֿאַרען
דורך פֿוהרען — 10. צו פֿערהאַלען דורך הונגער
איז די פֿאַנגאַסאָוויץ אַרבייטערס-געוואָרען אין
143 פֿאַלען.

(א) די שטאַטישע פֿאַנגאַסאָוויץ איז אין פֿע-
לויב פֿון חורש פֿעברואַר אַרבייטערס-געוואָרען
אין 639 פֿאַלען.
אַז אַפּאָלען און געלעבנע אין דער גאָס
איז די פֿאַנגאַסאָוויץ אַרבייטערס-געוואָרען אין
202 פֿאַלען. 19 זעלבסטמאָרדען (פֿון דעם זענען 4
געשטאָרבען נאָך פֿאַרן אַנקומען פֿון דער פֿאַנגאַ-
סאָוויץ). 12 זעלבסטמאָרדען זענען פֿאַרגעקומען

ארייטראזש-קאמיסיע וועט בעשטימען דעם לויז פון די דאקטוירים אין דער „אונזופיעסשאלניע"

דעם 1 אפריל, דער דאָקטוירים-פֿערהאַלען האָט זיך
געווענדעט ווענען העלפֿענען דעם פֿאַרזענט.
די „אונזופיעסשאלניע" האָט פֿאַרגעלעגט אי-
בער צונעמען דעם סכום צו אַרבייטערס-קא-
מיסיע. אַז וועלכער ס'זאָלען געהערען פֿאַרשטעלע-
פֿון דער „אונזופיעסשאלניע" און דאָקטוירים-פֿע-
רייך. דער דאָקטוירים-פֿערהאַלען איז דערויף מסבּים
געווען און אַלס דאָס פֿאַרשטעלען איז דער קאָ-
מיסיע בעשטימט די דאָקטוירים מיטאָן און פֿע-
קלע.

(א) בשעתו איז געלאָפֿען געוואָרען אַן
אַפּאַן צווישען דער „אונזופיעסשאלניע" און דעם
דאָקטוירים-פֿערהאַלען, לויט וועלכען 11 פֿאַרזענט פֿון
די אַלגעמיינע הסכמה פֿון דער לאָדער „אונזופיע-
פֿעסשאלניע" איז פֿעשטיגט געוואָרען פֿאַר די
דאָקטוירים, וועלכע אַרבייטען אין דער קאָראָסטו-
וועלכע.
צוליב דעם וואָס די סומען זענען געווען אַזעל
כע, אַז דאָס געוואָלט פֿון די דאָקטוירים איז פֿיל
קלענער געוואָרען, האָט דער דאָקטוירים-פֿערהאַלען
געקלינגט דעם אַפּאַן, וועלכער ענדגוט איז

Dr. L. Berman
med.
צעגעלניאָנג 15, טעל. 149-07
ספּעציעל-אַרבעט פֿאַר מענער-שוועכע-פֿערהאַלענע
אין סעקסועלע בעראַמאָנג.
נעמט אָן פֿון 11-8 און פֿון 8-4 אַווענד.
זונטאָג פֿון 9-1 טעל. 149-07.
פֿאַר אונטערשטיצונג-לעבנס-פֿרייזען
Dr. P. Braun
med.
פֿון פֿאַרן צווייטע-קאָרעקטור
ספּעציעל-אַרבעט פֿאַר הויט, און ווענערישע
קראַנקייטען
נעמט אָן פֿון 8 בון 1 און פֿון 4 בון 8 אַווענד.
Ceglina 4, tel. 216-90.

